

дружини Світлани Іванівни й доньки Оксани, родичів, друзів і колег. Присутність дослідника відчуватиметься на розкопках і конференціях. Він житиме в роботах своїх учнів і послідовників. Ідеї, методи та напрацювання Володимира

Опанасовича продовжуватимуть впливати на нинішні й наступні покоління археологів. Ми вдячні долі, що поталанило жити й працювати поруч з Володимиром Опанасовичем, то була велика честь для нас.

Олександр Дяченко,
Сергій Рижов і Дмитро Черновол

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ ДЕОНІЗІЯ НИКОДИМОВИЧА КОЗАКА

23 жовтня 2014 р. обірвалося життя Деонізія (Деніса) Никодимовича Козака — відомого українського археолога, дослідника стародавньої історії та археології України, доктора історичних наук, професора. Успішний і талановитий вчений, він активно займався дослідницькою, організаційною та просвітницькою діяльністю, надихав колег, вів за собою молодь. Наукова спільнота втратила одного з кращих науковців з величезним досвідом роботи і міжнародним визнанням.

Деніс Никодимович народився 2 квітня 1944 р. у родині селян у с. Кречовичі біля м. Переворська (нині м. Пшеворськ, Польща). Із відзнакою скінчив у 1972 р. історичний факультет Львівського державного університету ім. І. Франка, а в 1974 р. вступив до аспірантури Інституту археології. Науковим керівником у нього був доктор історичних наук, член-кор. НАН України В.Д. Баран. Після закінчення аспірантури Деніс Никодимович став молодшим науковим співробітником відділу археології ранніх слов'ян. У 1978 р. він успішно захистив кандидатську дисертацію та видав за нею монографію «Пшеворська культура у Верхньому Подністров'ї і Західному Побужжі» (1984). Невдовзі він став старшим науковим співробітником, а 1987 р. — ученим секретарем Інституту археології.

Із 1980 р. Д.Н. Козак спрямував наукові інтереси на Волинь, яка тоді була *terra incognita* на археологічній карті України. Він організував Волинську рятувну археологічну експеди-

цію, матеріали якої склали основу докторської дисертації, захищеної в 1988 р., та монографії «Етнокультурна історія Волині (I ст. до н. е. — IV ст. н. е.)» (1991), а також розділів у колективних працях «Етнокультурная карта территории УССР» (1985), «Археология Украинской ССР» (т. 3, 1986), «Славяне Юго-Восточной Европы в предгосударственный период» (1990). Д.Н. Козак обґрунтував основні етапи формування слов'янського етносу в західному регіоні України, розглядаючи їх в контексті європейської історії, довів, що старожитності зубрицької культури залишені праслов'янським населенням.

1991 р. Д.Н. Козак став заступником директора Інституту, завідував відділом охоронних

© Н.С. АБАШИНА, Я.В. ВОЛОДАРЕЦЬ-УРБАНОВИЧ,
О.В. ПЕТРАУСКАС, 2014

археологічних досліджень і виставок, 2002 р. очолив відділ археології раннях слов'ян, а 2008 р. — кваліфікаційну раду з видачі Відкритих листів.

Д.Н. Козак — автор понад 250 наукових праць, серед яких дев'ять монографій, науково-популярні видання та розділи у колективних працях. У 1991 р. за розробку концепції походження і ранньої історії слов'ян та підготовку фундаментального дослідження «Славяне Юго-восточной Европы в предгосударственный период» вчений став лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки, а за визначний внесок у вивчення давньої історії України, висвітленої у фундаментальних колективних працях «Давня історія України» та «Етнічна історія давньої України» у 2000 р. був удруге удостоєний цього звання.

Д.Н. Козак був членом редколегій численних наукових видань, журналу «Археологія», серійних видань «Археологічні дослідження Львівського університету», «Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині», «Археологічні студії», «Археологічні дослідження в Україні» та ін., брав участь і організував міжнародні наукові конференції та виставки з давньої історії України в країнах Європи й Америки. 1998 р. його обрали член-кор. Центрального німецького Інституту археології. З 2001 р. був професором Львівського національного університету ім. І. Франка.

Віднині нас розділяє небо, але пов'язує пам'ять. Співробітники Інституту археології щиро співчують родині, близьким та друзям покійного.

*Н.С. АБАШИНА, Я.В. ВОЛОДАРЕЦЬ-УРБАНОВИЧ,
О.В. ПЕТРАУСКАС*